

ÕIGEUSU KIRIKUMUUSIKAST

Kirikulaul on jumalateenistusel palvevahendaja, mitte kaunistaja.

Jumalateenistuste muusika - algne, puhas. Muusika ja teenistus on ühtsed. Varakristlik laul oli koguduse laul, s.t. laulsid kõik.

Muusika jumalateenistuste jaoks - aeg, kui hakati kirjutama muusikat jumalateenistuste jaoks. Praegu on muusika eraldi teenistusest. Seda esitatakse kontsertidel jms. Sellist praktikat varasem aeg ei tunne.

Kirikulaulu põhifunktsioonid on:

- *Jumala ülistamine.
- *Kirikuõpetuse vahendamine - tekst on esmatähtis
- *Võitlusvahend valeõpetuse vastu
- *Kahetsuse meeleolu loomine

Õigeusu laul on pärit juutlikust teenistuskorrast. Juba Jeesuse ajal loeti pühakirja laulvalt (retsitatiivselt). Meloodia algul tõusis ja siis langes. **Sellega välditi isikupäraseid mõjusid, mida hääletooniga saab tekitada.**

Süüria mõjud on tugevad just kirikulaulu algusperioodil. Antifon on vastamisi (vaheldumisi) laulmine. Üks koor laulis laulu alguse, teine lõpu.

Kreeka klassikalises kirikulaulus on **8 põhiviisi**. Ka slaavi traditsioon lõi oma 8 viisi süsteemi, mida meil praegu kasutatakse. Kreeka stiilis kasutatakse mikrintervallikat (veerand ja kaheksandiktoonid), seda just ekteeniate ja pühakirja lugemisel.

Algul oli laul ühehäälnene, alates 6.saj. tuleb juurde orelipunkt (iison).

Alates 10.saj. algab lääne muusikateaduse pealetung oma reeglitega.

Tsaar Peeter I ajal tehtud reformid puudutasid sügavalt ka kirikumuusikat. Venemaale toodi sisse Itaalia heliloojaid, kes kirjutasid lääne stiilis muusikat. Ka vene heliloojaid koolitati Itaalias (Bortnjanski, Vedel jt.). tagajärjeks oli laulu muutumine neljahäälseks, kasutusel klassikaline lääne harmoonia. **Oluliseks tõusis kirikulaulu ilutsemine, tehniline keerukus. Muusika hakkas eralduma teenistusest.**

Tõeliseks tuleb pidada just ühehäälsel laulu, sest mitmehäälsus kipub oma tehnilise keerukuse tõttu varjutama teksti sisu.